

Budapest Főváros VIII. Kerület Józsefvárosi Önkormányzat
Napraforgó Egyesített Óvoda

OM azonosító: 034 388

✉ 1084 Bp. Tolnai Lajos u. 7-9. ☎: 210-0086; fax.: 210-0086
E-mail: egyesített.jvovoda@gmail.com www.tolnai-ovoda.hu

A NEÓ
Pedagógiai Programjának
**A NEÓ
Pedagógiai Programjának
kiegészítése**

**a Napraforgó Egyesített Óvoda
sajátos arculatával.**

Készítette:

Gyurkovics Miklósné közreműködésével
az intézmény nevelőtestülete

Pedagógiai programrész elnevezése: **Komplex Prevenció Óvodai Program**

I. HELYZETKÉP

Óvodánk a kerület nagyon szép, tágas, négy csoportos intézménye. A csoportszobák a földszinten és az első szinten helyezkednek el. Tágasak, berendezésük esztétikus, a gyermekek életkorának, fejlettségének megfelelően kialakított.

Két-két gyermekcsoport használ közös öltözőt és mosdót. Korszerűen felszerelt tornaterem biztosítja a gyermekek igényeinek megfelelő mozgásfejlesztést, az alapfelszerelésen túl egyensúlyfejlesztő kéziszer is szolgálják a fő fejlesztési célokat (mozgás, testséma, percepció, verbális képességek).

Az intézményhez két udvar tartozik, melyek sokfajta mozgáslehetőséget biztosítanak a gyermekek számára.

Az intézmény második emeletén található óvónői szobában könyvtár, számítógép, Internet lehetőség segíti a kolléganők felkészülését, illetve nyugodt, esztétikus környezetet biztosít a szülőkkel való találkozásra, fogadóóra, egyéni megbeszélések alkalmával.

A fejlesztő pedagógus szobája is ezen a szinten található. A „gyermek-barát” környezet, a minden terület fejlesztésére kiterjedő játék és eszközállomány vonzó a gyermekek számára, szívesen vesznek részt a foglalkozásokon.

A vezetői iroda és az óvodatitkár irodája az első emeleten, a szülők számára könnyen megközelíthető helyen található.

A gyermekek nevelését, oktatását szakképzett, főiskolát végzett óvodapedagógusok végzik. Az óvodapedagógusok közül ketten szakvizsgával rendelkeznek, többen másoddiplomát is szereztek. A csoportban végzett munkájukat képzett dajkák, pedagógiai asszisztensek segítik.

A Pedagógiai Programunk alapját képező játéktevékenység tárgyi feltételei minden csoportban biztosítottak. Az életkornak, fejlettségnek megfelelő készségeket-képességeket fejlesztő, speciális, jó minőségű játéktár áll rendelkezésre.

Folyamatosan és célirányosan fejlesztjük, bővítjük szakmai eszköztárunkat. Legfontosabb feladatunknak a mozgásfejlesztő eszközök minőségi és mennyiségi beszerzését tekintjük. Audiovizuális eszköztárunk is megfelelő.

Felszereltségünkre jellemző, hogy minden tevékenységhez jó feltételeket biztosít.

II. KÜLDETÉSNYILATKOZAT

Óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszünk, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek. A gyermeknek sajátos, életkoronként, (életkori szakaszonként) és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. Minden gyermek egy külön személyiség, akinek fejlesztésében egyénre lebontott módszereket alkalmazunk.

Nevelésünkben alapelv

A gyermeket – mint fejlődő személyiséget – szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg.

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, ebben az óvoda kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet tölt be.

A gyermeki személyiséget tisztelet, elfogadás, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi.

Minden gyermek egyenlő eséllyel részesüljön színvonalas óvodai nevelésben.

Tilos a hátrányos megkülönböztetés bármilyen okból.

Az óvodai élet minden területén, a nevelés folyamatában a gyermek mindenképp felett álló érdekét vesszük figyelembe:

- ~ megfelelő színvonalú szolgáltatás biztosítása,
- ~ az óvodai élet minden területén az egyenlő esély biztosítása,
- ~ minden segítséget megkapjon készsége, képessége, tehetsége kibontakoztatásához, személyisége fejlesztéséhez.

Pedagógiai intézkedéseink a gyermek személyiségéhez igazodnak.

III. AZ ÓVODA CÉLJAI ÉS FELADATAI

A nevelőtestület azért választotta ezt a programot, mert fő feladatának tekinti a 3-7 éves gyermekek életkori és egyéni sajátosságainak szem előtt tartásával az egészséges, harmonikus személyiségfejlesztést, a sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges testi, szociális és értelmi érettség kialakítását, a tanulási zavarok megelőzését az óvodai nevelési feltételek sajátos megszervezésével.

A program a gyermek alapvető megnyilvánulási módjára, a természetes mozgásigényére alapozott rendszeres testmozgásra és a fő tevékenységi formájára, a játékra alapozva szervezi a fő nevelési területeken végzendő pedagógiai és pszichológiai feladatait.

A kultúraátadás életkorra specifikus nevelési feladataiba szervesen integrálja az indirekt módszerekkel történő pszichológiai fejlesztést (mozgás, testséma, percepció), mellyel alakítja a képességeket.

Az óvodai nevelésünk célja: hogy elősegítse az óvodásaink sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakozását, a környezettudatos szemléletének és magatartásának meg-alapozását, a hátrányok kiegyenlítését; az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődésű ütem figyelembe vételével. (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is).

Sajátos nevelési feladataink: Az iskolai potenciális tanulási zavarok megelőzése az óvodai nevelési feltételek sajátos megszervezésével. **A tanulási zavarok megelőzése érdekében biztosítjuk** a gyermekek észlelési és mozgási, úgynevezett **szenzomotoros képességeinek fejlődését, fejlesztését.** Ingergazdag környezettel, tartalmas óvodai élet, tevékenységek szervezésével (különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető szabad játékra) a legtöbb esetben megelőzhetjük a tanulási nehézség kialakulását, vagy csökkenthetjük annak súlyosságát.

IV. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

Szokás- és normarendszer

A szokás- és normarendszer tervezése és értékelése a NEÓ PP-ben megfogalmazottakkal megegyezően történik és a nevelési év kezdetétől a végéig (szeptember 1-augusztus 31-ig) tart óvodánkban.

A gyermek egészséges fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend biztosítja a feltételeket a megfelelő időtartamú tevékenységformák megtervezésével. Fontos a tevékenységek közötti belső arányok helyes kialakítása. A rendszeresen visszatérő ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermekben.

A *napirendet* az óvodapedagógusok dolgozzák ki, figyelembe véve a helyi sajátosságokat, a gyerekek életkori - és egyéni sajátosságait valamint az évszakok jellegzetességeit. A rugalmas elemek biztosítják, hogy érvényesüljön a folyamatos óvodai életszervezés, amely:

- megfelelő időt biztosít a gyerekek számára a különböző tevékenységekhez,
- hosszú időt ad a szabad játékhoz és a mozgáshoz,
- lehetőséget ad a tevékenységekbe való folyamatos átmenetre,
- az életkorból adódó és az egyéni igénytől függő időszükséglet biztosítására (pihenés, gondozási tevékenységek),
- az időjárástól függően a szabadban tartózkodás idejének változtatására.

A *hetirend* elsősorban az óvodapedagógus munkáját segíti abban, hogy nevelőmunkáját a folyamatosság, a rendszeresség, a tudatosság és a fokozatosság elve szerint végezhesse.

- A heti ciklusokban a tartalmi egység elvei alapján, komplex módon jelennek meg a tevékenységi formák.
- Naponta van lehetőség az éneklésre, vizuális tevékenységre, verselésre, mesélésre a választhatóság elve szerint.
- A gyermeknek naponta szüksége van szervezett játékos mozgásra, ezért naponta frissítő tornát, heti két-három alkalommal minden csoportban testnevelés foglalkozást szervezünk.
- A hét keretén belül egy-egy nap, bizonyos tevékenységi forma hangsúlyozott, s ennek megfelelően történik a célirányos készség, képességfejlesztés.

A gyermeknek megadjuk a lehetőséget, hogy a megkezdett témát, tevékenységet kedve szerint folytathassa a hét folyamán.

Ünnepek

A nevelési folyamat alapritmusát az évszakok változása adja meg. Ezeket a hétköznapok és az ünnepnapok tagolják. Az ünnepek szinte magukba sűrítik egy-egy évszak jellegzetességeit. Feladatunk, hogy életkoruknak, fejlettségüknek megfelelő szinten megismertessük a gyermekeket magyarság, a magyar nép kultúrájával és hagyományaival. Nemzeti örökségünk részei a népszokásokhoz fűzött népi mondókák, rigmusok, népdalok és népmesék. Környezetünket úgy alakítjuk, díszítjük, hogy az ünnep hangulatát tükrözze.

Az ünnepek, ünnepélyek jelentős események mindenki életében, és a közös átélés élményével hatnak a gyermekekre. Az ünnepre hangoló, örömteli közös tevékenységek a gyermekek szociális viselkedésére maradandó hatást gyakorolnak, erősítik a közösséghez, az óvodába tartozás élményét.

Az ünnepek előzményei, megvalósításai illeszkednek az óvodai élet mindennapjaiba, nem zavarják meg azok ritmusát, szokásait, de kiemelkednek a mindennapokból, jelezve ezzel fontosságukat.

Az óvoda kapcsolata

Az intézményi programba említett kapcsolattartási formákon kívül törekszünk a helyi sajátosságok adta kulturális lehetőségek alaposabb kihasználására. Pl. színház, múzeum, Vadaspark, Fűvészkert időnkénti, illetve rendszeres látogatása.

Kerületünk Általános Iskoláival való kapcsolatunk sok éves hagyományát megtartjuk, tartalmát mélyítjük. Együttműködés az óvodából az iskolába való átmenet megkönnyítése érdekében.

- 1. osztályos tanító nénit meghívjuk nyílt napunkra, szülői értekezletünkre, ahol a tájékoztatáson túl az érdeklődő szülők feltehetik kérdéseiket.
- tanköteles korú óvodásaink ellátogatnak az iskolába egy tanítási órára,
- részt veszünk rendezvényeiken, pl. torna, rajzverseny stb.

V. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI

Programunk a játékot tekinti a tanulás elsődleges keretének. A játék a gyermek elsődleges, meghatározó tevékenysége, amely a lehető legnagyobb mértékben hat szinte valamennyi pszichés, motoros, szociális személyiségkomponensre. A gyermek felfedező hajlama, kíváncsisága, tevékenységi vágya, a felnőtthez való hasonlítás igénye, szocializációs indítékai a pszichikus szükséglet rangjára emelik a játékot.

A játék sokoldalúan fejleszti a gyermeket, játéktevékenysége közben fedezi fel, ismeri meg környezetét, ismeri fel önmaga lehetőségeit és korlátait. E tevékenység közben jönnek létre gondolkodási tevékenységének első formái, fejlődik emlékezete, fantáziája, gazdagodik érzelmvilága, erősödik akarata, kitartása, alakul szabálytudata. Fejlesztőhatással van a játék a nagy és finommozgásokra, a figyelemre, a megfigyelőkészségre is.

Célunk a szabad játék minél gazdagabb feltételeinek biztosítása, pedagógiai, pszichológiai szakértelemmel való támogatása indirekt módszerekkel a gyermekek optimális személyiségfejlődésének biztosítása érdekében.

A másik legfontosabb tevékenységünk a mozgás, amely a gyermek legtermészetesebb megnyilvánulási formája. Miközben mozog a gyermek, tapasztalatokat gyűjt, fejlődik csont és izomrendszere. Alakulnak mozgáskoordinációi, testi képességei, pontosabbak, önállóbbak, finomabbak lesznek mozdulatai. Egyre többféle mozgást képes elvégezni, egyre több készsége, szokása alakul. Egyre inkább képessé válik mozgásának, viselkedésének tudatos irányítására, mozgásigénye elhanyagolására. Programunkban a mozgásfejlesztést igen tágan értelmezzük. Az aktív nagymozgásoktól kezdve a finommotoros manipulációig mindent magába foglal, és az egész személyiség fejlődését elősegíti. Sokoldalú tevékenység, és feladatrendszere az egész óvodai életet átszövi.

Célunk: a mozgásos tevékenységek minél gazdagabb feltételeinek biztosításával, a gyermekek természetes mozgáskedvének megőrzése mellett, a mozgáson keresztül az értelmi struktúrák és a szociális képességek fejlesztése.

Kiemelt feladatunk.

- A mozgásos tevékenység pozitív megerősítése, lehetőségének biztosítása csoportszobában és udvaron.
- A gyermekek életkorához és egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos tevékenységre inspiráló eszközök kiválasztása, folyamatos cseréje a csoportszobákban biztosított mozgássarkokban.
- A csoportszobában megvalósított mozgásfejlesztés havonkénti tervezésével az adott tevékenységek anyagához a prevenció program fejlesztési feladatának hozzáigazítása.

A programunk nagyon fontos eleme a **differenciált egyéni készség- és képességfejlesztés**

A mai társadalmi környezetben minden gyermeknek szüksége van arra, hogy képességeit a legoptimálisabb szinten alkalmazni tudja, és készségei, képességei lassúbb fejlődése miatt későbbi életében ne kerüljön hátrányos helyzetbe.

A gyermekek differenciált egyéni készség- és képességfejlesztését az alábbiak szerint tervezzük, szervezzük:

Gyermekcsoporton belül: játékidőben, játékon keresztül

Gyermekcsoportból kiemelve: öt éves kortól szervezzük, a rászoruló gyermekek magas létszáma miatt. A csoporton kívüli egyéni készség, képességfejlesztést a felzárkóztató pedagógus végzi.

A gyermekek fejlődésének nyomon követése:

Minden nevelőmunka tudatos végzése magában rejti a fejlődés nyomon követését, az elért eredmények figyelemmel kísérését, a belső kontrollt, amellyel a gyermek fejlődése biztosított. Ehhez elengedhetetlen, hogy a fejlődési szakaszokat nyomon kövessük, elemezzük és a fejlődés menetét ez alapján határozzuk meg.

Kiemelt jelentőségű a gyermekek megfigyelése, a spontán és irányított szempontok alapján szerzett információk rögzítése.

VI. A TEHETSÉGGONDOZÁS MEGALAPOZÁSÁNAK ELVEI ÉS DOKUMENTÁCIÓJA

Minden gyermek számára gazdag programokat, változatos tevékenységeket kínálva biztosítjuk a saját, egyéni fejlődési ütemének megfelelő fejlődést, fejlesztést, tehetségének felfedezését, kibontakozását.

A prevenciós és korrekciós fejlesztés mellett fontosnak tartjuk a tehetség megjelenési formáinak felismerését, a gyermekek képességeinek továbbfejlesztését. Ezt elsősorban a támogatóléggör biztosításával a csoportokban az óvodapedagógus irányító tevékenységével valósítjuk meg. A csoport dokumentációkban, (nevelési terv, heti terv) valamint a gyermekfejlődési naplójában meghatározott területek, tevékenységek alapján.

A kiemelkedő képességű gyermekek időnként lehetőséget kapnak csoportszintű ünnepeken, rendezvényeken való fellépésre, képviselik óvodánkat kerületi szintű versenyeken is.

A szülők tájékoztatása mellett, velük együtt valósítjuk meg tehetséggondozó feladatainkat, támogatjuk őket a megfelelő iskolák kiválasztásában is.

VII. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK NEVELÉSE

Sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése

A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését kiemelten kell kezelnünk, hiszen tudjuk, hogy fejlődésükhöz saját életkorú közösségre, életkori igények alapján kialakított élettérre van szükség. Számukra felbecsülhetetlen érték az életkori közösség. Modellt kapnak társaik viselkedéséről, szokásairól, beszédéről, mozgásáról, játékaikról.

A pártások, nevelők, a szülők teljes közösségének úgy kell elfogadnia a sérült kisgyermeket, hogy mindig az értéket keresi benne. Nemcsak a sajátos nevelési igényű gyermek szorul speciális segítségére, a többi gyermeket is nevelnünk kell az elfogadásra, együttműködésre. Ezért fontos feladatunknak tekintjük a gyermekközösség elfogadóvá formálását, melynek alapja nem a sajnálat, hanem az együttes élményekből fakadó szeretet.

Az óvodai nevelés során az ép gyermekeknek lehetőségük nyílik sérült társaikat minél korábban megismerni. Ez későbbi, előítélet-mentes szemléletük kialakítását alapozhatja meg.

A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése az alábbiak figyelembevételével kerül megvalósításra:

- A sérült kisgyermek harmonikus személyiségfejlődését, az eredményeit, erőit, sikeres próbálkozásait értékelő, különbözőségét elfogadó környezet segíti.
- A sajátos nevelési igényű gyermek iránti elvárás fogyatékoságának jellege, súlyosságának mértéke határozza meg. Terhelhetőségét biológiai állapota, esetleges társuló fogyatékosága befolyásolja. A sajátos nevelési igényű kisgyermek egyes területeken kiemelkedő teljesítményre is képes lehet, ennek felismerése és gondozása kiemelt feladatot jelent.
- Az óvodai nevelés, a sajátos nevelési igényű gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszik. A nevelés hatására a sérülés arányában a sajátos nevelési igényű gyermekeknél is ki kell alakulnia az alkalmazkodó- készségnek, az akaraterőnek, az önállóságra törekvésnek, az együttműködésnek. Ennek érdekében a napirend során mindig csak annyi segítséget kapjon a gyermek, hogy önállóan tudjon cselekedni.

Tagóvodánk beszéd-fogyatékos gyermeket tud fogadni, akiknél nyelvfejlődési és beszédzavarok mutatkoznak.

A beszéd és a nyelvi problémák súlyos zavara mellé társulhatnak részképesség-zavarok (diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia veszélyeztetettség) és magatartás problémák, amelyek nehezítik a gyermek beilleszkedését.

Kiemelt feladataink:

- az aktív nyelvhasználat és kommunikáció kialakítása
- az értelmi fejlesztése
- a mozgás és észlelési funkciók fejlesztése
- a vizuomotoros koordinációs készség javítása
- az érzelmi élet fejlesztése
- speciális eszközök és módszerek alkalmazása

Utazó gyógypedagógus általános feladatai az óvodában:

- A gyermekek fejlesztése a szakértői véleményekben megfogalmazott területeken és óraszámokban
- Segítség nyújtása a gyermekek fejlesztési stratégiájának kialakításában
- Közreműködés a gyermeket nevelő óvodapedagógusok felkészítésében.
- Folyamatos tanácsadás lehetőségének biztosítása az óvodai nevelőmunkával kapcsolatban.
- Az óvoda és a szülők együttműködésének segítése

A fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem-vagy magatartásszabályozás zavarral) küzdő gyermek

- a különböző súlyosságú és komplexitású – az ismeretsajátítást, a tanulást, az önirányítás képességeinek fejlődését nehezítő –részképesség-zavarok, vagy azok előfordulása jellemző az érintett gyermekekre
- az átlagnál nehezebben viselik el a várakozás, és a kivárást okozta feszültségeket, a váratlan zajokat,
- aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak,
- fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, szabályokat, valamint a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicséretet.

Feladataink

- a szakértői véleményben foglaltakra alapozva a részképesség-zavarok egyéni fejlesztési terv szerinti korrekciója és kompenzálása tudományosan megalapozott szakmai módszerek alkalmazása
- a teljesítménykudarckokra épülő másodlagos zavarok megelőzése,
- az eredményes iskolai előmenetelhez szükséges készség megalapozása
- a szülők aktív bevonása a fejlesztésbe

Beszéd fogyatékos gyermek - Nyelvfejlődési és beszédzavarok óvodáskorban

A beszéd és nyelvi problémák súlyos zavara mellé társulhatnak részképesség zavarok (diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia veszélyeztetettség) és magatartás problémák, amelyek nehezítik a gyermek beilleszkedését.

Kiemelt feladataink

- az aktív nyelvhasználat és kommunikáció kialakítása
- az értelmi fejlesztése
- a mozgás és észlelési funkciók fejlesztése
- a vizuomotoros koordinációs készség javítása
- az érzelmi élet fejlesztése
- speciális eszközök és módszerek alkalmazása

Azoknál a beszéd fogyatékos gyermekeknél, akiknél több beszédprobléma együttesen fordul elő, vagy a beszéd fogyatékosághoz a testi, érzékszervi, és a pszichés fejlődés zavara társul, az eredményes a logopédia és a társuló fogyatékoság módszereinek kombinációjával valósul meg.